Lausunto
14.10.2026

Samppa Koskela, juristi, eläke- ja sosiaaliturva-asiat, samppa.koskela@sttk.fi

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto StV 16.10.2026 klo 11.30

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yleistukilain, työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain sekä yleisistä kielitutkinnoista annetun lain muuttamisesta, HE 109/2026

Esityksessä ehdotetaan, että yleistukea maksettaisiin kotoutumistukena sellaiselle työttömälle työnhakijalle, joka ei täytä työssäoloehtoa, on asunut Suomessa alle kolme vuotta edeltäneen kymmenen vuoden aikana ja on taloudellisen tuen tarpeessa. Kotoutumistukena maksettava yleistuki olisi noin 90 prosenttia yleistuen määrästä.

STTK ei kannata esitystä. STTK katsoo, että työttömille maahanmuuttajille ei tule luoda muista työttömistä työnhakijoista erillistä ja tasoltaan alhaisempaa työttömyysetuuden muotoa. Hallituksen esitys asettaisi maahanmuuttajia eriarvoiseen asemaan kantaväestön kanssa kielen ja asumisen keston perusteella.

STTK ei myöskään pidä perusteltuna, että työttömyysturvan työssäoloehto asetettaisiin myös perusturvaetuutena maksettavan työttömyysetuuden saamisen edellytykseksi. Työssäoloehto on ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan edellytys, eikä sitä tule sekoittaa osaksi yleistuen saannin edellytykseksi.

STTK kuitenkin kannattaa useita esityksen tavoitteita, kuten tavoitetta, että työn merkitystä vahvistetaan kotoutumisessa. Riittävä kielitaito ja työmarkkinaosallisuus ovat keskeisiä edellytyksiä Suomeen muuttavien henkilöiden yhteiskuntaan integroitumiselle. Hyvin kannatettava on myös tavoite, jonka mukaan Suomeen muuttaneet henkilöt pääsevät kotoutumisen alkuvaiheessa yksilöllisiä tarpeitaan vastaavaan, työllistymistä tukevaan tai suomen tai ruotsin kielitaitoa edistävään palveluun kohtuullisessa ajassa.

STTK pitää hyvänä sitä, että maahanmuuttajia ohjataan suomen tai ruotsin kielitaitoa edistävään palveluun. Ehdotettu kuuden kuukauden määräaika palveluun ohjaamiselle on kuitenkin varsin pitkä. Maahanmuuttajien työllisyyden edistämiseksi olisi perusteltua, että tuo ns. takuuaika olisi lyhyempi, esimerkiksi kolme kuukautta työnhaun aloittamisesta.

STTK katsoo, että maahanmuuttajien kotoutumisen tukeminen on tärkeää ja maahanmuuttajien mahdollisuuksia työllistyä ja osallistua suomalaisen yhteiskunnan toimintaan on aktiivisesti edistettävä. Tämä ei kuitenkaan tapahdu sillä, että maahanmuuttajille luodaan oma erillinen yleistuki, joka on määrältään pienempi kuin muuten perusturvana maksettava yleistuki. STTK huomauttaa, että työttömillä työnhakijoilla on jo nyt työttömyysetuuteen asetettavan karenssin uhalla velvollisuus osallistua työvoimapalveluihin, kuten kotoutumiskoulutukseen. Yleistuen määrän alentaminen lisää myös toimeentulotuen ja asumistuen tarvetta, mikä ei puolestaan lisää työllistymistä tai kotimaisten kielten oppimista.

STTK ry
sttk@sttk.fi
www.sttk.fi
Mikonkatu 8 A, 6. krs
00100 Helsinki